
Broj: 02/1-50-8-22-27/13
Sarajevo, 21. 3. 2013.

DOMU NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE

BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavnopravno povjerenstvo Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavnopravno povjerenstvo) je na 27. sjednici, održanoj 16. 4. 2013., razmotrilo i usvojilo, te Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine podnosi sljedeće

IZVJEŠĆE O
STRUČNOM SAVJETOVANJU
"PREDSTAVNIČKA FUNKCIJA PARLAMENTA"

U organizaciji Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda i Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, a uz potporu USAID-a i Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini, 21. 3. 2013. u Plavoj dvorani Parlamentarne skupštine BiH održano je stručno savjetovanje o temi: „Predstavnička funkcija parlamenta“.

Stručnom savjetovanju bilo je nazočno 70 sudionika, i to predstavnika: Parlamentarne skupštine BiH, Vijeća ministara BiH, entitetskih parlamenata i Skupštine Brčko Distrikta BiH, kao i nevladinih i međunarodnih organizacija koje djeluju na prostoru Bosne i Hercegovine.

Savjetovanju su također bili nazočni Andre Schaller, veleposlanik Švicarske Konfederacije u Bosni i Hercegovini, i Christian Raisfuller, konzul Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini.

Sudionicima savjetovanja uvodnim izlaganjem obratio se Krstan Simić, predsjedatelj Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Krstan Simić u uvodnom je izlaganju kazao da je savjetovanje posvećeno pitanjima posredne demokratije, parlamentarizmu i ulozi izabranih predstavnika u parlamentima, te obnašanju predstavničke funkcije u mandatnom razdoblju. Naglasio je kako će tijekom ovoga savjetovanja biti riječi o odnosu izabranih predstavnika prema biračima, civilnome društvu i političkim strankama u kontekstu transparentnosti rada parlamenata, kao i o ulozi političkih stranaka u osmišljavanju predstavničke funkcije rada parlamenata.

Rekao je kako je pred Bosnom i Hercegovinom izazov glede bavljenja razvojem parlamentarne demokracije, te da uz parlamentarnu demokraciju podržava razvoj i drugih demokratskih procesa.

Na stručnom savjetovanju o temi: „Predstavnička funkcija parlamenata“ svojim izlaganjima obratili su se: Nermin Tipura, pravni savjetnik u Misiji OEES-a u BiH; Michael Weichert, član pokrajinskog Parlamenta Saksonije (Njemačka), te predstavnici sljedećih političkih stranaka:

- Demokratskog narodnog saveza (DNS),
- Hrvatske demokratske zajednice BiH (HDZ BiH),
- Hrvatske stranka prava (HSP),
- Narodne stranke Radom za boljitak,
- Partije demokratskog progresa (PDP),
- Saveza za bolju budućnost BiH (SBB BiH),
- Saveza nezavisnih socijaldemokrata (SNSD),
- Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine (SDP BiH),
- Srpske demokratske stranke (SDS) i
- Stranke za BiH (SBiH).

Iz izlaganja izdvajamo sljedeće:

NERMIN TIPURA

Istaknuo je kako je cilj ovoga savjetovanja u Parlamentarnoj skupštini BiH više govoriti o predstavničkoj funkciji, koja bi trebala biti temeljna funkcija svih parlamentaraca. Temeljni zadatak predstavničke funkcije jest građanima omogućiti da izraze svoje stavove za vrijeme mandata izabranih predstavnika u parlamentima.

Bez predstavničke funkcije ne bi postojala ni zakonodavna funkcija, odnosno zastupnici i izaslanici ne bi bili ovlašteni donositi zakone. Napomenuo je da je u Parlamentarnoj skupštini BiH osnovano Privremeno zajedničko povjerenstvo za izmjene i dopune poslovnika obaju domova, te bi bilo dobro ugraditi predstavničku funkciju u izmjene i dopune poslovnika.

MICHAEL WEICHERT

Michael Weichert obratio se sudionicima savjetovanja videolinkom iz Leipziga (Savezna Republika Njemačka). Govorio je o tome što je to konkretan rad zastupnika u saksonskom parlamentu. Rekao je da se za saksonski parlament izbori održavaju svakih pet godina, objasnivši način održavanja plenarnih sjednica i rad zastupnika u klubovima i povjerenstvima.

Istaknuo je važnost parlamentarnih inicijativa. To je mogućnost da svaki parlamentarac postavi upite. Osim upita, drugi instrument djelovanja u Parlamentu Saksonije jest postavljanje zahtjeva pokrajinskoj vladi za djelovanje. Zahtjeve mogu postavljati samo klubovi zastupnika. Ukoliko se pokaže da su zahtjevi utemeljeni i da su od značaja, formira se istražno povjerenstvo koje se dalje bavi pitanjima iz zahtjeva.

Michael Weichert nadalje je govorio o financiranju rada predstavnika Parlamenta Saksonije. Naglasio je da je to pitanje uređeno Zakonom o pravnom statusu i financiranju klubova zastupnika u pokrajinskom Parlamentu Saksonije. Napomenuo je kako je najvažniji zadatak zastupnika komunikacija s građanima, a odnosno „rad na licu mjesta“. Najmanje jednom mjesečno organiziraju se sastanci s građanima. Tako se otvara mogućnost da građani tematiziraju svoje probleme i na neki

način dadnu poticaj za politički angažman, odnosno rad zastupnika. Taj poticaj građana može prerasti u parlamentarnu inicijativu.

DRAGUTIN RODIĆ (DNS)

Istaknuo je da je DNS, kao politička stranka, prvi puta sudjelovala na izborima u Bosni i Hercegovini 2000. godine. Od tada do danas ova politička stranka bilježi stalan rast broja zastupnika, kako na entitetskoj tako i na državnoj razini.

Kazao je kako, prema Programu, Statutu i općim aktima DNS-a, proizlazi da je ova politička stranka usmjerena na izgradnju demokratskih vrijednosti i prosperitetnog društva. Najvažniji ciljevi DNS-a su europski, socijalni i ekonomski standardi, kao i europsko jedinstvo.

DNS ima lokalne i regionalne organizacije te središnji organ stranke. Svaki od tih organa stranke ima određenu funkciju i zadaću. To, među ostalim, podrazumijeva i stalnu suradnju s građanima i upoznavanje sa stvarnim problemima.

NIKO LOZANČIĆ (HDZ BIH)

Rekao je da HDZ BiH prati proces predstavničke funkcije od kandidiranja na izborima, odnosno od procesa formiranja kandidatskih lista. U procesu formiranja sudjelu sve razine stranke, od općinskih organizacija, preko kantonalnih organizacija u Federaciji i regionalnih u Republici Srpskoj, pa sve do samog predsjedništva stranke, koje u konačnici određuje izgled izbornih lista na svim razinama.

Također, u pripremi izborne strategije sudjeluju sve razine ove stranke. Unutar HDZ-a BiH uspostavljeno je i Nacionalno vijeće, koje čine svi posredno i neposredno izabrani dužnosnici na svim razinama vlasti. Nacionalno vijeće razmatra sva bitna pitanja te razmjenjuje informacije o načinu funkcioniranja same stranke.

Niko Lozančić istaknuo je da je jedan od problema pitanje pojedinačnog utjecaja na to da određena pitanja budu riješena na pravi način, odnosno onako kako birači to očekuju.

VESNA KRSTOVIĆ-SPREMO (PDP)

Kazala je da je PDP osnovan 1999. godine u veoma teškim političkim uvjetima duboke podijeljenosti društva i u Republici Srpskoj i na prostoru cijele Bosne i Hercegovine.

Naglasila je kako veoma bitnim smatra neposredan kontakt s biračima, te da osobno često dolazi u kontakt s građanima. PDP koristi svoju stranačku infrastrukturu za obavljanje određenih zastupničkih aktivnosti. Uredi općinskih odbora podređeni su lokalnim zajednicama i to su mjesta na kojima se najviše komunicira s biračima.

ADNAN BAŠIĆ (SBB BIH)

Rekao je da je SBB BIH relativno nova stranka u Bosni i Hercegovini, ali je njezin način rada vrlo sličan načinu rada drugih stranaka.

Što se tiče samoga djelovanja stranke, članovi SBB-a BiH nastoje ostvariti izravne kontakte s građanima i na taj način predstaviti program ove političke stranke. Ono što smatra veoma bitnim jest dobra i učestala komunikacija s građanima i nakon izbora. Pritom, predstavnici svake političke stranke na lokalnoj razini mogu mnogo više pomoći u rješavanju stvarnih problema građana od predstavnika na državnoj razini.

LAZAR PRODANOVIĆ (SNSD)

Kazao je da je SNSD zastupljen na svim razinama, kako u zakonodavnoj tako i izvršnoj vlasti, od lokalne do državne razine.

Smatra nedovoljno razvijenom predstavničku funkciju u Bosni i Hercegovini, općenito na političkoj sceni. Razlozi tome su što je struktura političkih stranaka utemeljena na liderskim pozicijama. Drugi razlozi tome su nedovoljna neovisnost medija, nevladin sektor i slabost oporbenih političkih stranaka. Ti problemi mogli bi se riješiti potpunim odvajanjem financiranja političkih stranaka od financiranja klubova zastupnika. Drugi način bio bi poboljšavanjem komunikacije s građanima putem zakonodavnih inicijativa, koje bi se prenosile na temelju zahtjeva građana. Na taj bi se način jačala odgovornost pojedinca i više bi se profilirale političke stranke.

Istaknuo je kako bi uvođenje zatvorenih lista na izborima predstavljalo korak natrag u demokraciji Bosne i Hercegovine.

MLADEN IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ (NSRZB)

Rekao je da je Narodna stranka radom za boljitak osnovana 1. 10. 2001. godine. Istaknuo je kako je ova stranka i svojim programskim ciljevima i svojim statutom jasno pokazala da se obraća svim skupinama stanovništva. Svakodnevno se ostvaruje komunikacija s biračima putem interneta i u neposrednoj komunikaciji u lokalnim zajednicama.

DANIJELA MARTINOVIĆ (SDP BIH)

Naglasila je da predstavnička funkcija parlamentaraca umnogome ovisi o pojedinačnom angažmanu i načinu na koji će pojedinac formulirati politiku svoje stranke. Svaki zastupnik i izaslanik iz SDP-a, na svim razinama vlasti, obvezan je aktivno raditi s građanima. To podrazumjeva terenski rad, sudjelovanje na okruglim stolovima i različitim tribinama.

Kada je riječ o predstavničkoj funkciji klubova stranka na državnoj razini, posredstvom tajnika kluba moguće je dogovoriti sastanak sa zastupnicima. Klub zastupnika SDP-a a ima brojne sastanke s nevladinim organizacijama, predstavnicima sindikata i drugim interesnim skupinama.

Kazala je da su svi zastupnici SDP-a obvezni dežurati u središnjici SDP-a, odnosno moraju barem jednom tjedno biti u središnjici i susretati se s građanima. Govorila je o utjecaju pojedinih foruma (Forum mladih, Forum žena) pri koncipiranju izbornih lista.

OMER VATRIĆ (SBIH)

Kazao je da je SBiH parlamentarna politička stranka na svim razinama vlasti od 1996. godine. Građanima se predstavlja putem svoga programa i obvezna je provoditi svoj program na temelju kojega su joj građani dali povjerenje.

U aktualnom izbornom mandatu SBiH je oporbena politička stranka, te stoga vrlo teško predstavlja svoj program u javnosti. Smatra kako bi bilo dobro da je oporba u Bosni i Hercegovini moćnija i da može više kritizirati. Predstavnici SBiH komuniciraju s građanima putem dostupnih medija, ali i u neposrednoj komunikaciji.

Nakon uvodnih izlaganja uslijedila je rasprava određenoga broja sudionika, a na kraju stručnog savjetovanja doneseni su sljedeći zaključci:

1. Savjetovanje je pokazalo da se predstavničkoj funkciji parlamenata mora posvetiti dužna pažnja.
2. Predstavničku funkciju, u svjetlu ovog stručnog savjetovanja, trebaju razmotriti klubovi političkih stranaka, Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH i tajništva drugih zakonodavnih tijela, kao i radna tijela parlamenata i domova parlamenata.
3. Za pravilno uređenje predstavničke funkcije bit će nužno izmijeniti akte kojima je definirana ova funkcija.
4. Oba ustavnopravna povjerenstva Parlamentarne skupštine BiH analizirat će sadržaj postojećih temeljnih akata kojima se uređuje predstavnička funkcija u parlamentu i uputiti domovima zahtjev za njihovu dogradnju. Ustavnopravna povjerenstva očekuju potporu u organiziranju drugih savjetovanja o ovoj temi, smatrajući da će to biti motiv povjerenstvima da stalno drže to pitanje u središtu i kvalitetno ga razvijaju.

Ustavnopravno povjerenstvo dostavlja Izvješće Domu naroda, želeći da se izaslanici u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH upoznaju sa stručnim savjetovanjem, a Dom naroda Izvješće primi k znanju.

**PREDSJEDATELJ
USTAVNOPRAVNOG POVJERENSTVA**

Krstan Simić

Dostavljeno:

- Kolegiju i izaslanicima u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
- tajniku Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- a/a